

De tijd van revoluties

Het jaar 1700 tot het jaar 1800

Lang geleden

Spoedcursus Geschiedenis | Hoe was het vroeger?

De tijd van revoluties (1700 – 1800)

Eten en drinken

Zo'n 300 jaar geleden waren veel delen van de wereld ontdekt. Er was veel handel. Daardoor kwam er nieuw eten en drinken. Een populair drankje was **koffie**. De koffie werd uit Nederlands-Indië gehaald en werd gemaakt van koffieplanten. Rijke mensen dronken thee. De **thee** werd uit China gehaald en was heel erg duur. Arme mensen dronken juist **bier**. Het bier was vaak 'gezonder' dan water: dat was heel vervuild! In Europa werd **tabak** steeds populairder. Tabak kun je roken. Mensen rookten vroeger sigaren of pijp. Ook het eten verandert. Uit Zuid-Amerika komt de **aardappel**. Boeren in Nederland eten graag aardappels, omdat het goedkoop en gezond is.

Rijke mensen houden een theekransje in hun buitenhuis.

Spoedcursus Geschiedenis | Hoe was het vroeger?

De tijd van revoluties (1700 – 1800)

Opdracht A | Welk tekstje hoort bij welk plaatje? Zet de cijfers in de juiste rondjes.

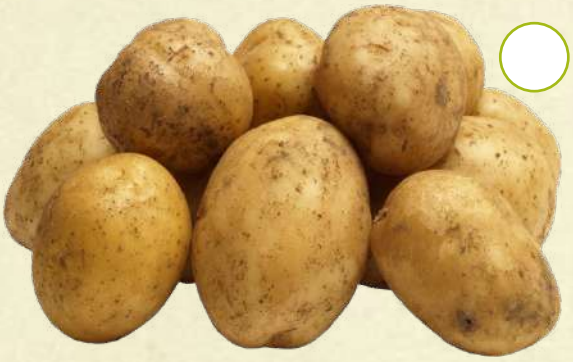
1 - Koffie
De koffie kwam uit Nederlands-Indië en werd gemaakt van koffieplanten.

2 - Thee
De thee werd uit China gehaald en was heel duur.

3 - Aardappel
Uit Zuid-Amerika komt de aardappel. Boeren in Nederland aten die graag.

4 - Bier
Het bier was vaak ‘gezonder’ dan water: dat was heel vervuild!

5 - Tabak
Tabak kun je roken. Mensen rookten vroeger sigaren of pijp.

Spoedcursus Geschiedenis | Hoe is het nu?

De tijd van revoluties (1700 – 1800)

Opdracht B | Hoe was het vroeger en hoe is het nu? Maak de vragen.

Tabak kun je roken. Dat doen mensen al heel lang. Maar vroeger wisten mensen niet dat roken slecht voor je was. Sterker nog: ze dachten dat het gezond was!

1

2

Bekijk plaatje 1. Volgens deze poster van vroeger…

☐ … is roken lekker!

☐ … is roken vies!

Bekijk plaatje 2. Volgens dit pakje van nu…

☐ … is roken slecht

☐ … is roken goedkoop

Lees de zinnen hieronder. Hoort dit bij vroeger of nu? Zet een kruisje.

	Vroeger	Nu
Mensen denken dat roken gezond is	☐	☐
Mensen denken dat roken slecht is	☐	☐
Roken zou ziektes kunnen genezen	☐	☐
Roken zorgt juist voor ziektes	☐	☐
De meeste mensen roken sigaretten	☐	☐
De meeste mensen roken pijp of sigaren	☐	☐

Spoedcursus Geschiedenis | Hoe was het vroeger?

De tijd van revoluties (1700 – 1800)

Rijk en arm

Door de handel waren veel mensen rijk geworden. Zij lieten grote huizen bouwen, buiten de stad. Een **buitenhuis** heeft veel kamers en grote tuinen, waar rijke mensen thee konden drinken. Ook wilden rijke mensen zich mooi kleden. Ze droegen **pruiken**. Een pruik is haar dat je op je hoofd kunt zetten. Dat was deftig, zo'n 300 jaar geleden. Hoe hoger de pruik, hoe beter! Mensen gingen ook meer nadenken en vragen stellen. Bijvoorbeeld over de ruimte. De Fries **Eise Eisinga** bouwde in zijn huis het heelal na, met de zon en planeten.

In de tijd van revoluties waren de meeste mensen arm. Ze hadden geen werk of waren **slaaf**. Een slaaf moet verplicht werken en is niet vrij. Sommige slaven werkten als bediende. Anderen werkten op een **plantage**. Een plantage is een stuk grond waar planten of kruiden worden verbouwd, zoals katoen of thee. De slaven deden het zware werk.

Een plantage in Amerika. Slaven verbouwen hier suiker.

Spoedcursus Geschiedenis | Hoe was het vroeger?

De tijd van revoluties (1700 – 1800)

Opdracht A | Welk tekstje hoort bij welk plaatje? Zet de cijfers in de juiste rondjes.

1 - Buitenhuis
Rijke mensen laten grote huizen bouwen, buiten de stad.

2 - Pruik
Een pruik is haar dat je op je hoofd kunt zetten. Dat was deftig.

3 - Eise Eisinga
Eise Eisinga bouwde in zijn huis het heelal na, met de zon en planeten.

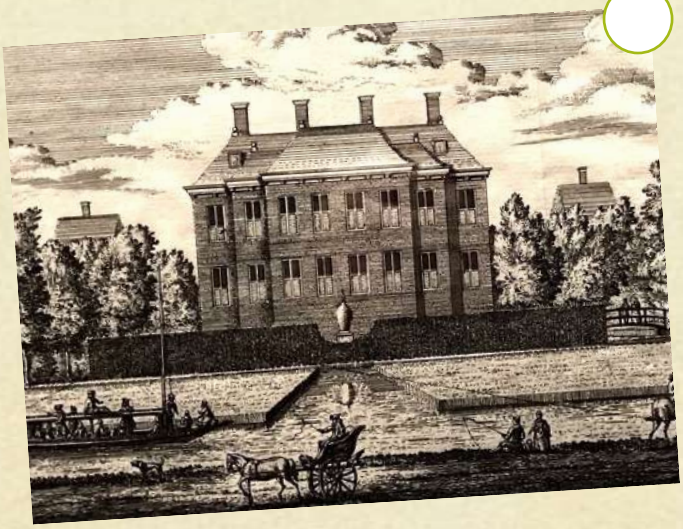
4 - Slaaf
Een slaaf moet verplicht werken en is niet vrij.

5 - Plantage
Een plantage is een stuk grond waar planten of kruiden worden verbouwd, zoals katoen of thee.

Spoedcursus Geschiedenis | Hoe is het nu?

De tijd van revoluties (1700 – 1800)

Opdracht B | Hoe was het vroeger en hoe is het nu? Maak de vragen.

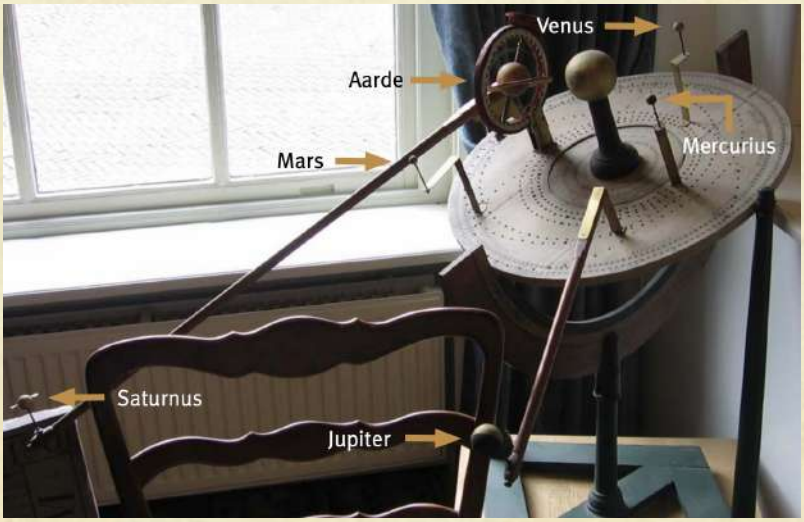
In de tijd van revoluties werden planeten bestudeerd. Hieronder zie je de acht planeten. Welke planeet hoort bij welke zin? Trek een lijn. Zet de cijfers bij de planeten hieronder.

1 – Mercurius •
2 – Venus •
3 – Aarde •
4 – Mars •
5 – Jupiter •
6 – Saturnus •
7 – Uranus •
8 – Neptunes •

- Deze planeet heeft ringen
- Dit is de planeet waar wij wonen
- Deze planeet is ook heel lekker
- Dit is de kleinste planeet
- Dit is de grootste planeet
- Deze planeet is het verst van de aarde
- Dit is de zevende planeet vanaf de zon
- Deze planeet is bijna net zo groot als de aarde

In Franeker kun je nu nog altijd het heelal zien dat Eise Eisinga nabouwde. Alleen mist hij 2 planeten: die waren nog niet ontdekt! Welke planeten zijn dat?

A) Mercurius
B) Jupiter
C) Uranus
D) Neptunes

Spoedcursus Geschiedenis | Hoe was het vroeger?

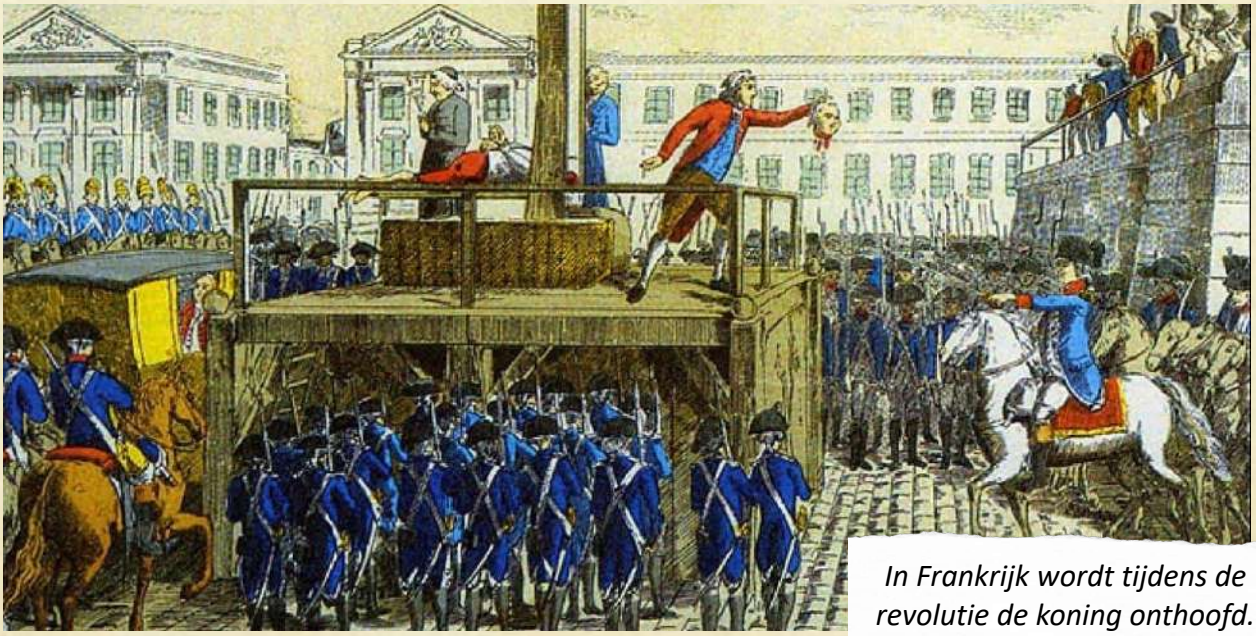

De tijd van revoluties (1700 – 1800)

Nieuwe regels

In veel landen waren vorsten (koningen) de baas. Ook de adel (rijke mannen) hadden veel te zeggen. Dit was bijvoorbeeld in Nederland. Veel mensen waren het hier niet langer mee eens. Zij wilden zelf meer bepalen. Er kwamen **revoluties**. Een revolutie is een opstand, waarbij veel dingen veranderen. Vaak gebeurde dit met geweld. Nieuwe ideeën werden ook opgeschreven in **kranten**. In een krant stonden de laatste nieuwtjes en ideeën. Steeds meer mensen konden lezen.

Een grote revolutie was die in Frankrijk. Daar werd de koning onthoofd en er kwam een nieuw bestuur. Er werd een **grondwet** geschreven. In een grondwet staan de belangrijkste regels van een land. Bijvoorbeeld dat mensen vrij zijn en zelf het bestuur mogen kiezen: **democratie**. In een democratie is het volk de baas. Het volk kiest mensen die het land besturen. Die vergaderen over regels. Zover was het alleen nog niet. In Frankrijk greep **Napoleon** de macht. Napoleon was een Franse keizer, die veel landen inpikte. Ook Nederland. Uiteindelijk wordt Napoleon verslagen.

In Frankrijk wordt tijdens de revolutie de koning onthoofd.

Spoedcursus Geschiedenis | Hoe was het vroeger?

De tijd van revoluties (1700 – 1800)

Opdracht A | Welk tekstje hoort bij welk plaatje? Zet de cijfers in de juiste rondjes.

1 - Napoleon
Napoleon was een Franse keizer, die veel landen inpikte.

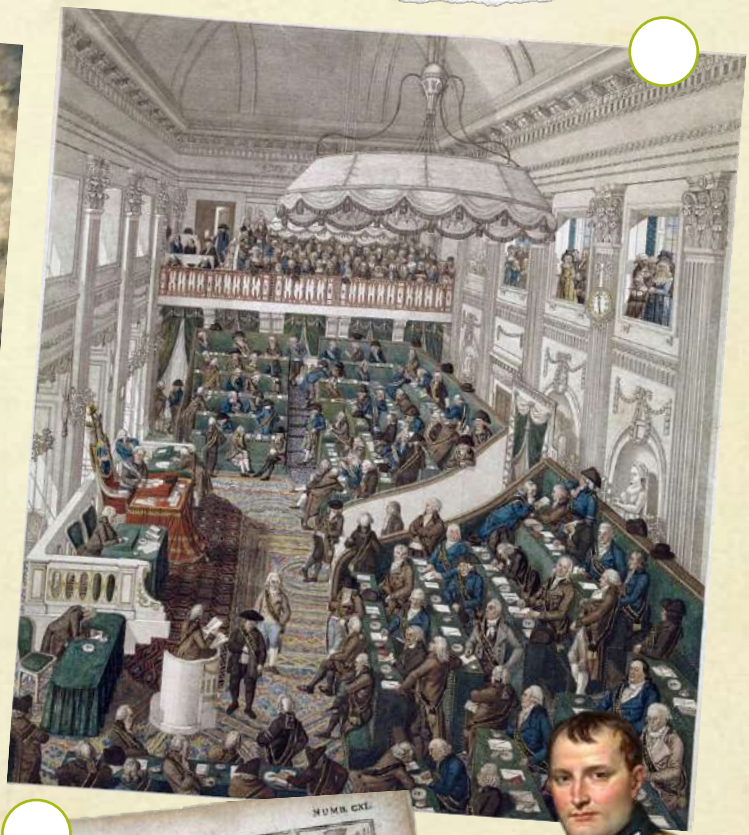
2 - Krant
In een krant stonden de laatste nieuwtjes en ideeën.

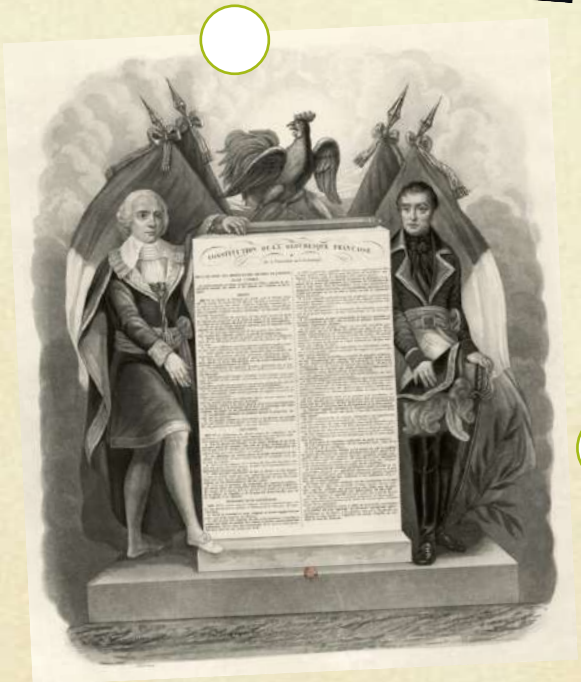
3 - Democratie
Het volk kiest mensen die het land besturen. Die vergaderen over regels

4 - Grondwet
In een grondwet staan de belangrijkste regels van een land.

5 - Revolutie
Een revolutie is een opstand, waarbij veel dingen veranderen. Vaak gebeurt dit met geweld.

Spoedcursus Geschiedenis | Hoe is het nu?

De tijd van revoluties (1700 – 1800)

Opdracht B | Hoe was het vroeger en hoe is het nu? Maak de vragen.

A°. 1787. N°. 6

OPRECHTE NEDER. LANDSCHE COURANT,

GEDRUKT ONDER NIEUWER-AMSTEL.

WORD UITGEGEVEN TE AMSTERDAM By DIRK SCHUURMAN, op 't Rokkin, by de Vygaart,

SATURDAG, DEN DERTIENDEN JANUARY.

OOST-INDIEN.

BERICHTEN VAN BATAVIA.

DUURTE VAN DE LEVENSMIDDELEN.

NEDERLANDEN.

Hiernaast zie je een oude krant uit Nederland. Kijk goed: uit welk jaar komt deze krant?

_____

Van welke dag is de krant?

_____

Hieronder zie je een krant van nu. Wat is hier nu anders aan?

A) Er staan foto's in
B) Het is minder vrolijk nieuws
C) Het is in kleur
D) Er staat reclame in

Lees de zinnen hieronder. Gaat dit over nieuws van vroeger of nieuws over nu? Zet een kruisje.

	Vroeger	Nu
Je kunt het nieuws horen op de radio	☐	☐
Op een plein werd nieuws geroepen	☐	☐
Er waren losse blaadjes met nieuws	☐	☐
Je kunt nieuws-apps downloaden	☐	☐
Nieuws werd voorgelezen in cafés	☐	☐
Nieuws wordt voorgelezen op tv	☐	☐

